

О.В. Богомолов, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

А.Е. Гасанова, канд. техн. наук, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

Я.Ю. Радченко, канд. екон. наук, викл. (*ХТЕК КНТЕУ, Харків*)

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

Система професійної освіти призначена для задоволення потреб різних галузей промисловості у підготовці робітничих кадрів на рівні сучасних вимог, що є одним з важливіших засобів реалізації державної політики зайнятості та соціального захисту населення. Управління сучасним професійно-технічним закладом потребує і сучасних, ефективних підходів до організації його діяльності. Пріоритетним напрямом у вирішенні цієї проблеми є використання інноваційних технологій організації навчального процесу та використання методів навчання, заснованих на досягненнях науки. Під інноваціями в освіті розуміється процес вдосконалення педагогічних технологій, сукупності методів, прийомів і засобів навчання. Інноваційна діяльність створює основу для створення конкурентоспроможності тієї чи іншої установи на ринку освітніх послуг, а також визначає напрями професійного зростання педагога, його творчого пошуку, що реально сприяє особистісному зростанню студентів.

У викладачів відсутнє єдине визначення інноваційних методів навчання: 58,5% викладачів вважають, що інноваційні методи навчання – це методи, засновані на використанні сучасних досягнень науки та інформаційних технологій в освіті; 35,1% – вважають, що інноваційні методи навчання – технології навчання, які активно впроваджуються в навчальний процес у зв'язку з розвитком НТП; залишилися 24,5%, які переконані, що інноваційні методи навчання – авторські викладацькі моделі, що не застосовувалися раніше в навчальному процесі.

Передумовою використання таких технологій організації навчального процесу є розвиток педагогічної та професійної майстерності викладачів, їхньої загальної культури, створення мотивації і умов для професійного вдосконалення; інформаційне забезпечення педагогічних працівників з проблем педагогіки, психології, інформування про досягнення науки і техніки, передовий педагогічний та виробничий досвід; організаційно-методична допомога у розвитку педагогічної експериментально-дослідницької

роботи та впровадження результатів наукових досліджень, передового досліджу, інноваційних технологій та забезпечення інтеграції навчального процесу з наукою і практикою.

Інноваційні методи спрямовані на підвищення якості підготовки шляхом розвитку у студентів творчих здібностей і самостійності (методи проблемного і проєктованого навчання, дослідницькі методи, тренінгові форми, що передбачають актуалізацію творчого потенціалу та самостійності студентів та ін.). Щодо переваг: вони допомагають навчити студентів активним способам отримання нових знань; дають можливість опанувати більш високим рівнем особистої соціальної активності; створюють такі умови в навчанні, при яких студенти не можуть не навчитися; стимулюють творчі здібності студентів; допомагають наблизити навчання до практики повсякденного життя, формують не тільки знання, вміння та навички з предмета, а й активну життєву позицію.

Проектна діяльність студентів ставить в центр освітнього процесу практичні питання оволодіння професією і на цій базі стимулює інтерес до теорії. Практика показує, що студенти, які розробили свій проєкт, готові його відстоювати, аргументувати свою позицію, вести дискусію з опонентами – і в цих цілях мотивовано освоюють теорію питання, добре утримують матеріал у пам'яті навіть через роки.

Цьому ж сприяє і аналіз конкретних ситуацій (case-study) – метод активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, характеризується наступними ознаками: наявність конкретної ситуації; розробка групою (підгрупами або індивідуально) варіантів вирішення ситуації; публічний захист розроблених варіантів вирішення ситуації з подальшим опануванням; підведення підсумків та оцінка результатів занять. На думку студентів, вони відчують себе на таких заняттях учасниками дій.

Можна визначити основні напрямки інноваційної діяльності: розробка нових програм, які забезпечують застосування інноваційних методів навчання і контролю знань; створення і застосування нових наукоємних технологій в освіті; формування у педагогів новаторських якостей; до інноваційних основ можна віднести технології дистанційного навчання, мультимедіа, інтелектуальні навчальні тренажери, ділові ігри, бінарні заняття, проведення бліц-опитувань.

Ця сукупність предметних напрямів інноваційної діяльності в сфері освіти в поєднанні з науково-технологічною, управлінською діяльністю становить базис комплексного розвитку системи якісної освіти в інституті.